

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології
на тему:

ОСОБЛИВОСТІ ДІАЛЕКТІВ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

Студентки ІІ курсу групи кор 25-21
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання

Освітньої програми:

корейська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно),

перша – корейська

Старжинської Софії Олегівни

Науковий керівник:

Слудна Наталія Олександрівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ДІАЛЕКТИ ТА ДІАЛЕКТОЛОГІЮ ЯК НАУКУ.....	7
1.1 Виникнення діалектологічної науки.....	7
1.2 Поняття діалекту, говірки, наріччя та діалектології.....	10
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	15
РОЗДІЛ 2. КЛАСИФІКАЦІЯ КОРЕЙСЬКИХ ДІАЛЕКТНИХ АРЕАЛІВ ТА ЇХ ПОРІВНЯННЯ.....	17
2.1 Класифікація діалектів корейської мови.....	17
2.2 Особливості та відмінності діалектів корейської мови.....	21
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	26
ВИСНОВКИ.....	28
АНОТАЦІЯ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32

ВСТУП

«Діалект – різновид певної мови, що разом із літературним становить національну мову; засіб спілкування між представниками однієї територіальної чи соціальної групи». (Железняк М. Г. & Масенко Л. Т., 2007) Тобто, діалектний говір позначає мовно-територіальну одиницю поділу мови, який утворює сукупність говірок схожого типу, в яких завжди є схожі риси не залежно від мовного рівня.

Діалектологія як самостійна наука доволі молода, але дуже важлива у вивченні мов світу, адже діалекти існували ще задовго до її виникнення і наукового пояснення. Самі ж діалекти виникали поступово, в залежності від відокремлення народів, племен, націй та общин та змінювались з плином часу.

Безперечно кожна мова світу має у своєму складі більше одного діалекту, говірок, нарічь, як місцевих, так і регіональних. Вони є ідентифікатором тієї чи іншої державної мови, через певні зміни якої і виникли.

Через доволі великий вплив корейської культури та розважальної індустрії, яка захопила ринки не лише Кореї, а й усього світу, корейська мова стала однією з найбільш поширених. Корейською мовою розмовляють в Південній Кореї та Північній Кореї, а також корейських діаспорах по всьому світу. Україна не є виключенням з країн, які зазнали гігантського позитивного впливу від корейської культури.

Після закінчення Другої Світової Війни населення Кореї було у тісних стосунках з іноземними державами і запозичила від них тисячі нових слів. Зважаючи на це Корея мала складне та цікаве історичне минуле, розвивалась і утворювалась під впливом різних соціальних і культурних умов, сформувалися різні діалекти, якими користуються і сьогодні. В корейській мові південного півострову близько 25 000 запозичених слів, 90% яких – з англійської мови. Після тридцяти п'яти річної окупації Кореї Японією також було запозичено чимало японських слів.

При дослідженні корейської діалектології та діалектних ареалів враховуються діалекти як північної так і південної частини корейського півострова, адже корейська мова має державне значення в обох республіках.

Корейська мова має два загальні діалектні ареали: південний та північний. Кожен з них має свої групи діалектів. В даній роботі можна буде ознайомитися з такими діалектами:

- 1) Північно-західні діалекти – провінція Пхьонан.
- 2) Північно-східні діалекти – провінція Хамгьон.
- 3) Центральні діалекти – включає Кьонгі, Хванхе, Канвон і Чаган провінції.
- 4) Південно-західні діалекти – провінція Чолла.
- 5) Південно-східні діалекти – провінція Кьонсан.
- 6) Діалект Чеджу – острів Чеджу.

За останні роки політичні та економічні відносини України та Південної Кореї покращились та набули нового рівня, як ніколи. Через широкий вплив корейської культури на українську молодь з'являється бажання цікавитись та ознайомлюватись не лише з розважальною індустрією і культурою, а й збільшується кількість бажаючих освоїти корейську мову, пов'язати життя з однією із провідних країн Сходу. При цьому важливо вивчати не лише сеульський діалект, який є загальноприйнятим мовним діалектом при вивченні корейської, а й уміти орієнтуватися в інших існуючих діалектах, щоб бути кращим професіоналом у сфері перекладу.

Актуальність теми. Важливість дослідження корейських діалектів зводиться до того, що вони є не лише важливою частиною мови, вони також є відображенням історичного і культурного минулого, яке довелося пройти корейському народові. Діалекти – це одна із значущих складових життя корейського народу, а також відображення його географічної і соціально приналежності. Ознайомлення з матеріалом даної курсової роботи надасть краще розуміння мови в різних регіонах та її розвиток. На превеликий жаль дослідження діалектів корейської мови не

користується великою популярністю серед перекладачів та науковців, адже багато хто просто забуває або не цікавиться їх існуванням. Тому актуальність цієї теми, як ніколи є важливою, адже вивчення корейських діалектів сприятиме більш ефективній майбутній роботі у сфері перекладу та спілкуванні з корейськими народами. Дослідження курсової роботи допоможе вивчити мовну структуру та її еволюцію від давніх часів до сьогодення.

Актуальністю дослідження даної курсової роботи є визначення і ознайомлення з існуючими діалектами корейської мови та діалектними ареалами для покращення розуміння, вивчення та перекладу корейської мови в майбутній професії перекладача.

Об'єктом дослідження виступають діалекти та діалектні ареали корейської мови.

Предметом дослідження є лексичні особливості діалектів корейської мови.

Мета і завдання. Метою курсової роботи є визначення поняття діалекту та діалектології, класифікації діалектів корейської мови, її мовних особливостей в діалектах та їх відмінності між собою.

Завдання:

- 1) визначення загального поняття «діалект» та «діалектологія»;
- 2) визначення понять «говірка», «наріччя», та всіх дотичних понять;
- 3) класифікація діалектів корейської мови;
- 4) визначення ареалів поширення діалектів корейської мови;
- 5) визначення відмінностей діалектів від літературної корейської мови корейських держав.

Наукова новизна даної роботи полягає у важливості та постійній актуальності досліджень як корейської мови так і її діалектів. Вивчення корейських діалектів допоможе краще розуміти корейську мову, історію її розвитку, її різноманітність та культурне значення. Розуміння діалектів надасть змогу спеціалістам у сфері лінгвістики розробляти кращі плани для вивчення корейської мови і допоможе

філологам та перекладачам при спілкуванні чи перекладі розуміти винятки та нюанси різних діалектів. Загалом це дозволить отримати більше нових знань про корейську мову, її походження та культуру.

Методом дослідження є порівняльний аналіз, який допоможе визначити особливості діалектів у корейській мові та відмінності від загальноприйнятої літературної мови.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ДІАЛЕКТИ ТА ДІАЛЕКТОЛОГІЮ ЯК НАУКУ

1.1 Виникнення діалектологічної науки

Загально прийнято вважати, що діалектологія як наука виникла приблизно у 70-80-х рр. XIX століття, як раз під час розвитку ареальної лінгвістики та лінгвогеографії, а її основоположником був німецький діалектолог Георг Венкер. 1881 року Венкером був опублікований перший лінгвістичний атлас Німеччини, але масове видавництво цього атласу зазнало поразки. (Rosen N., 2019)

Початком французької діалектології було видання швейцарським лінгвістом Жюль Жильєроном під назвою «Фонетичний атлас Вале». Згодом у 1900-1912 рр., скооперувавшись з іншим лінгвістом Е. Едмоном вони видали «Лінгвістичний атлас Франції». Ця робота включала в собі 35 томів, у яких було по 50 лінгвістичних карт, які містили в собі більше 600 говірок та діалектів Франції і відображали фонетичні, лексичні та морфологічні особливості. Дана робота мала величезне значення і вплив на розвиток не тільки французької діалектології як науки, а й вплинула на розвиток світової діалектології і якою досі користуються учені-лінгвісти по всьому світу.

Спершу діалектологія не буда самостійною наукою, не вивчалась окремо і була піддисципліною соціолінгвістики. (Rosen N., 2019) Соціолінгвістика – це розділ мовознавства, який вивчає комплексну проблематику пов'язану із соціальною природою мови, її громадськими функціями, механізмом впливу об'єктивних чинників на мову у соціумі та роль мови в житті суспільства. (Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П. & Сухомлинов О., 2007)

Завдяки Венкеру діалектологія, хоч і не була самостійною наукою, але набула більшої популярності і почала спонукати до свого дослідження все більше вчених. Так, у 1905 році філолог, вивчаючий письмове мовлення, Джозеф Райт створив словник про англійські діалекти у шести томах. (Rosen N., 2019)

Згодом у 1930-х роках уперше був опублікований Лінгвістичний атлас Сполучених Штатів. Ця робота стала тим рушієм, який змусив країни по всьому світу створювати свої лінгвістичні атласи, а діалектологія стала актуальною до вивчення наукою. (Rosen N., 2019)

1950-й рік в історії розвитку діалектології знаменувався прийняттям рішення про дослідження англійських діалектів на території Великої Британії. Це рішення, під керівництвом Герольда Ортона було прийнято в університеті Лідса. Це стало першим в історії таким детальним дослідженням англійської мови. (Rosen N., 2019)

Оскільки з кожним роком діалектологія ставала все популярнішою та спонукала лінгвістів до вивчення діалектів, як усієї країни, так і регіону народження того чи іншого науковця, тому найперші діалектні словники писались вченими, які описували діалекти їхнього місця проживання. Згодом у другій половині XIX століття набули значного розвитку такі методи дослідження як історичний та порівняльний. (Rosen N., 2019)

Звичайно з детальнішим вивченням діалектології ставало відомо багато нових особливостей та нюансів. Вчені почали розуміти, що певні діалекти можуть не обмежуватись лише однією областю поширення, і при вивченні карт з'ясували, що кожен діалект має свою ізоглосу. «Ізогласа – це лінія на діалектичній карті, яка окреслює територію поширення того чи іншого мовного явища.» (*Академічний тлумачний словник, 1970—1980*)

Діалектні атласи складають за допомогою проведення анкетування певної території населення та дослідження їх діалектів. З плином часу вчені виділяли два основні методи збору даних, такі як документальне опитування та польові роботи. В польових роботах при анкетуванні отримуються більш точні дані за рахунок більшої кількості питань, але натомість таке опитування має обмежену кількість пунктів опитування. А документальний метод дозволяє за нижчих витрат та з витратою меншої кількості часу охоплювати більше пунктів. (Rosen N., 2019)

1905-1906-х рр. був опублікований перший лінгвістичний атлас Японії Комітетом японських діалектологів, який був виданий двома томами, один з яких був присвячений морфології, а інший – фонології. (Rosen N., 2019)

У розвитку діалектології України першими, хто зробив спроби надання характеристики та класифікації діалектів окремих територій України були О. Шафонський та О. Павловський. Значний вклад своїми працями зробили І. Срезневський, І. Вагилевич, І. Верхратський, І. Свенціцький, І. Панькевич, М. Максимович, В. Камінський, Я. Головацький, О. Потебня, І. Зілінський, В. Ганцов, Ф. Жилка, К. Михальчук та багато інших. Охарактеризувати українські діалекти вперше спробували в другій половині XVIII – початку XIX ст. Окрему інформацію про це записали М. Лучкай, О. Павловський у своїх етнографічних, фольклорних та історичних працях та граматиках. Незважаючи на певний розвиток у сфері діалектології українські діалекти набули справді наукового-дослідницького значення лише з середини XIX століття. (Сердега Р. Л, 2011; Матвіяс І.Г. 2000)

Неймовірний вклад в розвиток української діалектології своїми працями зробив О. О. Потебня *«Про звукові особливості російських наріччя»* (1865 р.), *«Замітки про малоруське наріччя»* (1870 р.), *«До історії звуків російської мови»* (1876 р.) та інші, в яких після детального дослідження українських діалектів виділив такі говори: український, подільський, галицький, карпаторуський, або ж гірський, волинський та північні говори. (Сердега Р. Л, 2011) Потебня був одним із перших мовознавців, які звернули свою увагу на важливе значення особливостей української народної мови, і процесі порівняння та зіставлення української мови та її діалектів з іншими слов'янськими мовами. Сьогодні його роботи в дослідженні історії української мови, її лексики та орфоепії широко використовуються філологами, лінгвістами та перекладачами для вивчення особливостей мови та проведення власних досліджень.

Згодом завдяки матеріалу, який був зібраний в результаті експедицій, був здійснений ширший науковий огляд діалектів української мови К. П. Михальчуком у його працях. Він детально охарактеризував фонетичні і морфологічні ознаки українських говорів та подав їх розгорнуту класифікацію. Узагальнивши не тільки

діалектні ознаки, а й етнографічні загальні Михальчук поділив усю мовну територію України всього лише на три наріччя, таких як українське, поліське та червоноруське, також відоме як русинське. (Матвіяс І.Г. 2000)

1916 року були опубліковані праці *«Нариси з історії української мови, та хрестоматія з пам'ятників письменської старо-українщини XI—XVIII ст.»* академіка О. Шахматова та академіка А. Кримського. У цій роботі авторами було досліджено і виявлено, що в українській мові можна виділити всього два наріччя – західномалоруське та східномалоруське, а в кожному з цих двох наріч у свою чергу можна виділити ще два два типи говорів, таких як «говори звичайні, фонетично розвинуті» і «говори рідші, забиті по глухих закутках (гірські чи болотяні), фонетично нерозвиті, інакше - архаїчні». (Матвіяс І.Г., 1990)

В сучасному ж світі діалектологія активно вивчається лінгвістами по всьому світу, щоб забезпечити ефективніше вивчення мови та історії країни та її народів, допомогти людям розуміти один одного, бо часто буває й таке, що діалекти однієї країни мають суттєві відмінності і зовсім не схожі між собою, тому їх майже не можливо зрозуміти навіть носіям однієї мови.

1.2 Поняття діалекту, говірки, наріччя та діалектології

Поняття «діалект» у сьогоденні вважається та використовується як форма мови географічно обмежена та використовувана. Етимологію діалекту можна простежити від класичної грецької мови, у якій слово «діалект» спочатку стосувалося дискурсу, розмови або способу мовлення, а пізніше стало означати регіональний різновид мови. (Boberg C., Nerbonne J. & Watt D. (Eds.), 2017)

Раніше діалект у звичайному вживанні був нестандартною, низько статутною, простою незвичною формою мови, яка асоціювалась з селянством, робітничим класом, або іншими, не маючими ніякого престижу та високого статусу,

притаманного частині населення, яке спілкувалося стандартною державною мовою без діалектних змін.

Діалект (говір) – це мова певної території, яка є проявом загальнонародної, державної мови і може містити у собі лише як окремі відмінності, так і більш чи менш виразну сукупність цих відмінностей, як наприклад місцеві особливості фонетичних ознак, лексичний склад і граматичну будову слів. (Жилко, Ф. Т., 1955)

Діалект також є терміном, який часто застосовують до форм мови, особливо тих, якими розмовляють у більш ізольованих частинах світу, які не мають письмової форми. (Chambers. J.K. & Trudgill. P., 1980) Варто зазначити, що дуже часто діалекти розглядаються як відхилення від норми, тобто вважається, що діалект це відхилення від стандартної, або ж навіть «правильної» форми мови, але це, звичайно, є помилковим твердженням.

Особливістю діалектів є те, що кожен діалект формувався в наслідок того чи іншого впливу різних мов. Впливати можуть як мови сусідніх держав, з якими безпосередньо межує певний регіон країни, діалект якого формувався під певним культурним чи історичним впливом цієї держави, так і запозичені слова з країн світу, які не є сусідніми і не мають доволі значного впливу на формування культури чи історії, але певним чином вплинула на говірку певного регіону чи соціуму.

Діалектизми – це мовні особливості, які є характерними для територіальних діалектів, які вважаються відхиленнями від літературної норми. (Жовтобрюх М. А., 1973)

В українській мові, за ознаками мови, виділяють три основні діалектичні форми, такі як фонетичні, граматичні та лексичні. (Кобилянський Б. В., 1960.)

Фонетичні діалектизми відрізняються від літературної мови вимовою певних звуків, наприклад:

буряк – буряк;

робиу – робив;

інчі – інші;

кирниця – криниця;

єден – один тощо. (Кобилянський Б. В., 1960.)

Зазвичай такі слова у зміненій формі легко зрозуміти, навіть почувши вперше.

Граматичні діалектизми відрізняються від літературної мови оформленням деяких граматичних форм, наприклад:

буду ходив – буду ходити;

буду брав – братиму;

їшиш – їси;

баче – бачить;

просе – просить;

ходю – ходжу;

дітво – діти. (Кобилянський Б. В., 1960.)

Лексичні діалектизми – це слова, які називають поняття, для позначення яких у літературній мові використовують інші назви. (Пономаренко Л. 2014) Лексичні діалектизми поділяють на три групи: власне лексичні, етнографічні та семантичні. (Кобилянський Б. В., 1960.)

«Власне лексичні діалектизми – це синоніми до загальнонародних слів» (Жовтобрюх М. А., 1973):

бараболя, бульба – картопля;

когут – півень;

мешти – черевики;

блават – волошка;

киря – сокира;

бовдур – буря;

нецьки- ночви. (Кобилянський Б. В., 1960.)

Етнографічні діалектизми вказують на місцеві реалії й поняття, які є невідомими поза межами певної території. До прикладу:

- 1) назви одягу: крисаня – різновид чоловічого капелюха, гачі – полотняні штани, кобеняк – довгий одяг на негоду, витяжки – чоботи із шкіри, черес – широкий шкіряний пояс, керсет – верхній жіночий одяг без рукавів;
- 2) назви страв та продуктів харчування: глива – груша, гусянка – ряжанка з овечого молока, драглі – холодець, плачинда – вид печива, галагани – вид печива, налисники – тонкі млинці з начинкою;
- 3) назви предметів побуту: колиба – чабанська або лісорубська хатина з конусоподібним дахом, фіра – віз, ковганка – вид посуду, трембіта – духовий інструмент;
- 4) назви, пов'язані зі специфікою місцевості, природними та кліматичними умовами: плай – гірська стежка, бескид – круча, ущелина, побережник – вітер уздовж берега. (Кобилянський Б. В., 1960.)

Семантичні діалектизми – це слова, які в діалекті мають відрізняються від загальноприйнятого мовного значення:

обруч – поряд;

чудно – незручно;

берег – гора, схил гори;

худоба – господарство;

під – горище;

душа – середина кавуна без кісточок. (Кобилянський Б. В., 1960.)

Говірка - це певні особливості мови, які дуже часто бувають властиві лише одному або декільком населеним пунктам, утворюючи собою окреме місцеве явище

в загальній системі мови народу. (Жилко, Ф. Т., 1955) На відміну від діалекту говірка формується від впливу не таких значних факторів, як наприклад географічний, історичний чи культурний вплив. Певною говіркою, до прикладу, може розмовляти як одна людина, так і окреме село, а діалект є відображенням мовлення певного регіону і поширюється на значно більшу територію.

Говір – це окреслено територіально утворення діалектів, для якого характерна сукупність певних діалектних ознак. (Бевзенко С.П., 1980) Говором можуть називати і діалекти, навіть зважаючи на те, що діалектами називають також групи споріднених говорів, для яких характерна система спільних ознак, за якими цю групу відрізняють від інших груп говорів.

Наріччя є найбільшою одиницею діалектології, або як по інакшому можна назвати наріччя – діалектна група. Воно являє собою найбільш широке угруповання діалектів певної мови, до якого входять діалекти цієї мови однотипного характеру, які мають певний ряд спільних мовних рис, якими вони в подальшому різняться від інших наріч або ж діалектних груп одної і тої самою мови. (Бевзенко С.П., 1980)

Діалектологія – наука про народну мову (Мойсієнко В., 2016); наука, яка вивчає діалекти певної мови. В залежності від напрямку дослідження діалектологію поділяють на описову та історичну. Об'єктом дослідження описової діалектології є фонетична, граматична та лексична структура говорів, наріч і говірок та діалектне членування мови на сучасному етапі її функціонування. Історична ж діалектологія вивчає діалектне членування певної мови, фонетичну, лексичну і граматичну структуру її говорів, наріч і говірок у процесі історичного розвитку. (Жилко, Ф. Т. 1955)

Діалектологія містить в собі важливе практичне і науково-теоретичне значення. Вона зберігає у собі важливу інформацію та матеріали для нашої мови, адже якщо літературною мовою вже втрачені певні мовні явища, то в місцевих діалектах вони зберігаються довго і назавжди. Тому та інформація про розвиток мови, що

зберігається в діалектах надає можливість докладніше вивчити та простежити розвиток певних мовних явищ в історії кожної мови. (Москаленко А. А., 1962)

У діалектології міститься матеріал, який в подальшому допоможе в розвитку етнографії, історії та археології. До прикладу можна сказати, що діалектологія допомагає дізнатися як в минулому групувалося населення, чи було воно чиеюсь колонією, як взаємодіяло з іншими народами. Саме тісний зв'язок етнографії, історії та археології зазвичай домагає узагальнити та зробити певні висновки про розвиток різних мовних процесів. (Москаленко А. А., 1962)

Висновки до Розділу 1

Підводячи підсумок до Розділу 1, варто зазначити, що діалектологія вперше почала своє існування, як наука, ще в 1870-1880 роках, а її основоположником був німецький діалектолог Георг Венкер.

Згодом вивчення діалектології, як самостійної науки підхопили швейцарські, французькі, американські, британські та багато інших світових лінгвістів. Почався випуск лінгвістичних атласів, які в подальшому, та й сьогодні допомагають у вивченні діалектів країн світу.

Отже, можна сказати, що діалектологія доволі молода наука, адже виникла як самостійна відносно нещодавно і має велике значення в розвитку мов світу, її діалектів. Виходячи з інформації наведеної вище можна безперечно сказати, що діалектологія допомагає у вивченні не тільки мови певної країни, а й дозволяє отримати широкі знання про еволюцію, розвиток мови, вплив різних держав та їх культур, на творення державності та діалектів досліджуваної країни.

Діалект (говір) – це мова певної території, яка є проявом загальнонародної, державної мови.

Говірка - це певні особливості мови, які дуже часто бувають властиві лише одному або декільком населеним пунктам.

Говір – це окреслено територіально утворення діалектів, для якого характерна сукупність певних діалектних ознак.

Наріччя - являє собою найбільш широке угруповання діалектів певної мови, до якого входять діалекти цієї мови однотипного характеру, які мають певний ряд спільних мовних рис, якими вони в подальшому різняться від інших наріч або ж діалектних груп одної і тої самою мови.

Отже, вивчення діалектів, говірок та наріч допомагає краще ознайомитись з історією досліджуваної держави, покращити навички перекладання та спілкування з носіями літературної мови та діалектних говорів.

РОЗДІЛ 2. КЛАСИФІКАЦІЯ КОРЕЙСЬКИХ ДІАЛЕКТНИХ АРЕАЛІВ ТА ЇХ ПОРІВНЯННЯ

1.1 Класифікація діалектів корейської мови та їх поширення

Корейською мовою слово «діалект» звучить як 방언 (банон), але воно використовується найчастіше в наукових статтях чи підручниках. В повсякденному ж вжитку, тобто в розмовній мові найчастіше використовують позначення діалекту як 사투리 (сатурі).

Рі Гик Ро (리극로) (1932) запропонував першим теорією поділу корейського діалекту, хоча вона досі не була добре відома. У цьому розділі діалекту розглядалася, фонологія, граматики, лексика та інші системи мови. Стандартом була «вимова» і «звукове поле» у фонології та звуку. (최명옥, 1998)

Рі Гик Ро (리극로) (1932) розділив корейську мову на наступні діалекти, зосереджуючись на географічному та історичному зв'язку між мовними фактами та діалектами:

1. Діалект Квансо (관서 방언) (діалект Пхьонан, діалект Когурьо (평안도사투리, 고구려방언)): включаючи Південний та Північний Пхьонан (평안남북도) та Хванхе (황해도);
2. Діалект Хонам (호남 방언) (діалект Чолла (전라도사투리) та діалект Пекче (백제방언)): включаючи Південний та Північний Чолла (전라남북도) та Чунчон (충청남도);
3. Діалект Йоннам (영남 방언) (діалект Кьонсан (경상도사투리) та діалект Сілла (신라방언)): включаючи Південний та Північний Кьонсан (경상남북도) та Канвон (강원도) (південь Чжумучжін (주문진 이남)) та прибережна частина Південного Чолла (전라남도 해안일대);

4. Діалект Кванбок (관북 방언) (діалект Хамгьон (함경도사투리) та діалект Окчжо (옥저방언): включаючи Південний і Північний Хамгьон (함경남북도);
5. Діалект Чжунбу (중부 방언) (діалект Кьонгі (경기도사투리), діалект Хонсон (혼성방언)): включаючи Кьонгі (경기도), Канвон (강원도) (північна частина Пеян (배양 이북), Хванхе (황해도). (최명옥, 1998)

Також значний вклад в розвиток і вивчення корейської діалектології зробив японський діалектолог Сінпей Огура (1944) і його робота *«Вивчення діалектів корейської мови»*. Він, досліджуючи корейські діалекти, запропонував інший розподіл:

1. Діалект Кьонсан (경상도 방언): Південний Кьонсан (경상남도), Північний Кьонсан (경상북도);
2. Діалект Чолладо (전라도 방언): Південна Чолла (전라남도), Північна Чолла (전라북도);
3. Діалект Хамгьон (함경도 방언): Південний Хамгьон (함경남도), Північний Хамгьон (함경북도)
4. Діалект Пхьонан (평안도 방언): Хванхе (황해도방언지방), Південний Пхьонан (평안남도), Північний Пхьонан (평안북도);
5. Діалект Кьонгі (경기도 방언): Південний Чхунчхон (충천남도), Північний Чхунчхон (충천북도), Кьонгі (경기도방언지방), Канвон (강원도방언지방);
6. Діалект Чеджу (제주도 방언) : острів Чеджу (제주도). (최명옥, 1998)

Вивченням діалектів корейської мови займалось чимало корейських лінгвістів-діалектологів, але варто виділити тих, хто зробив чималий вклад в їх вивчення. Найбільш відомими південнокорейськими та північнокорейськими діалектологами є: Кім Бьон Дже (김변제), Хон Гі Мун (혼기문), Чхве Хьон Бе (최현배), Лі Гик Но (이극너), Пан Джон Хьон (반전현), Кім Йон Хван (김영환) та інші.

В праці Мун Се Йона «Словник корейської мови» зазначено, що в корейській мові знаходиться більше чотирьох тисяч діалектизмів, які описують різні діалекти .

Дуже прославилися своїми дослідженнями південнокорейський діалектолог Кім Бьон Дже та діалектолог Південної Кореї Кім Йон Хван. При вивченні та дослідженні корейських діалектів використовується класифікація вказаних вище корейських діалектологів, адже вона є найбільш актуальною на сьогодні.

Виходячи з вище сказаного маємо таку класифікацію діалектів корейської мови:

1. Північно-східний діалект (동북방언);
2. Північно-західний діалект (서북방언);
3. Центральний діалект (중부방언);
4. Південно-східний діалект (동남방언);
5. Південно-західний діалект (서남방언);
6. Діалект Чечжу (제주방언). (김영황, 2013)

Окрім загальноприйнятих діалектів, які розповсюджені на території корейського півострова, існує ще два діалекти, які розповсюджені серед корейських мігрантів. Вони наведені нижче:

- 재중 한국어 – це мова корейців, які іммігрували до Китаю і, в якій багато запозичень з китайської мови відповідно;
- 중앙아시아고려말 – це мова (так звана Корьомаль – 고려말) корейців, також відомих як корьоїни (고려인), які іммігрували та поширились у Середній Азії. (김영황, 2013)

Загалом діалекти корейської мови поширюються на чотирнадцять провінцій Республіки Корея та КНДР. Поширення діалектів корейського півострову можна простежити на карті, зображеній нижче.

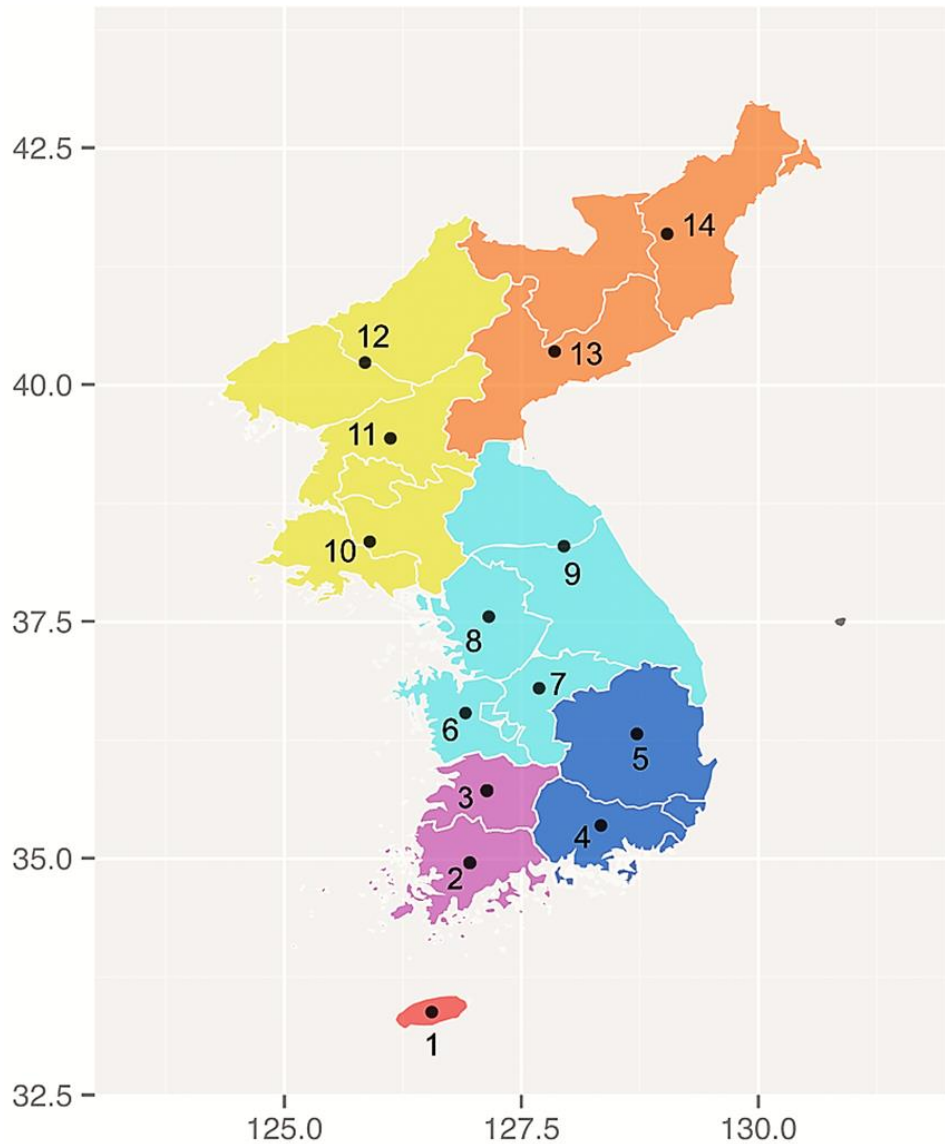

Рис. 2.1 Карта поширення діалектів корейської мови.

Кольорові області представляють традиційне поширення діалектів корейської мови: помаранчевий – Північно-східний (동북방언), жовтий – Північно-західний (서북방언), блакитний – Центральний (중부방언), синій – Південно-Східний (동남방언), фіолетовий – Південно-західний (서남방언), червоний – Чеджу (제주도방언지방); 1 – острів Чеджу (제주도), 2 – Південна Чолла (전라남도), 3 – Північна Чолла (전라북도), 4 – Південний Кьонсан (경상남도), 5 – Північний Кьонсан (경상북도), 6 – Південний Чхунчхон (충청남도), 7 – Північний Чхунчхон (충청북도), 8 – Кьонгі (경기도방언지방), 9 – Канвон (강원도방언지방), 10 – Хванхе (황해도방언지방), 11 – Південний Пхьонан (평안남도), 12 – Північний Пхьонан (평안북도), 13 – Південний Хамгьон (함경남도), 14 – Північний Хамгьон (함경북도). (Lee S, 2015)

2.2 Особливості та відмінності діалектів корейської мови

Не зважаючи на кількість діалектів корейської мови, літературна мова обох країн відрізняється та має різні назви. У Республіці Корея сеульський говір прийнятий за стандарт корейської літературної мови і має назву 한국어 (хангуго), тобто книги, підручники, газети, новини та все, що видається на державному рівні випускається лише на сеульському говорі, також навчання в школах та університетах проводиться за цим говором. В КНДР таким стандартом державної літературної мови вважається пхеньянський діалект і має державну назву 조선어 (чосоно). (김영환, 2013)

Південнокорейська державна мова дуже схожа з північнокорейською, народи обох держав можуть спілкуватись між собою і з легкістю розуміти один одного, але не дивлячись на це в Північній Кореї чимало унікальних слів, притаманних лише її Культурній мові (문화어).

У 1966 році лідер Північної Кореї Кім Ір Сон (김일성) вирішив прибрати іноземні слова з корейської мови, тож було придумано багато нових корейських слів для заміщення іноземних. Так, до прикладу слово «морозиво», що було запозичене з англійської мови 아이스크림 (ice cream) в Північній Кореї звучить як 얼음과자, що дослівно перекладається, як «льодяна закуска»; гамбургер 햄버거 (hamburger), північнокорейською – 고기접빵, дослівно – шари хлібу та м'яса; телефон 핸드폰 – 손전화; пончик 도넛 – 가락지빵, в якому 가락지 це кільце на палець, а 빵 – булочка.

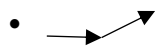

Цікавим фактом є те, що на південному діалекті вираз «все в порядку/все добре» звучатиме як «괜찮습니다», а за північним діалектом буде «일 없습니다» що в Південній Кореї звучатиме доволі грубо і образливо і матиме значення «Не ваше діло».

Також цікаво, що деякі букви, хоч і мають однаковий звук, але при використанні у реченні звучать по іншому. Наприклад:

- літера ㅈ (чжіт) в корейській мові Південної Кореї передає звук /чж/ ([j]), але мові Північної Кореї вона буде звучати м'якше і передаватиме звук подібний до /тс/ /ц/.
- літера 어 [o] вимовляється як «о» уподібнена до «у» - 오; такі зміни можна простежити і в деяких діалектах Південної Кореї;
- в північнокорейській мові взагалі немає звуків /위/ та /외/, натомість відбувається заміна /외/ на /애/ або /오/: 외손자 → 애손자.

Запозичені слова з китайської мови, які починаються з літер ㄴ/ㄹ в Північній Кореї так і залишилися незмінними, а в Південній Кореї вживаються слова вже без цих літер, наприклад: 녀자 – 여자 (жінка), 룡 – 용 (дракон).

Варто також зазначити, що є відмінність в інтонації. У північному діалекті спостерігається більша варіація наголошень слів в одному реченні, інтонація то зростає, то спадає, в той час, коли у південному діалекті наголошення більш рівномірне або ж менш виражене.

Південний діалект:	 밥 먹었어?
Північний діалект:	 밥은 먹었나우?

Відмінним є також закінчення дієслів та прикметників, які мають літеру «ㅁ» в патчїмі (받침) останнього складу. При перетворенні таких слів з інфінітиву в південнокорейському діалекті літера «ㅁ» змінюється на «우» (u), а північнокорейському змінюється на «오» (o):

고맙다. (Дякувати/бути вдячним)

고마워요. → 고마와요.

아름답다. (Прекрасний)

아름다워요. → 아름다와요.

Також винятком є певне відмінне вживання граматики південного діалекту та північного. Граматика «되다», що означає ставати кимось, якимось, за сеульським діалектом вживається із закінченням «이/가» до іменників, яке позначає підмет у реченні і відповідає на питання «хто?», «що?», а в пхеньянському діалекті зазначена вище граматика використовується із закінченням до іменника «(으)로», що передає значення «через щось», «якимось чином»:

- сеульський діалект: 나는 선생님이 되고 싶다;
- пхеньянський діалект: 나는 교원으로 되고 싶다, що перекладається, як «хочу

стати вчителем», слово вчитель теж відрізняється в південному та північному діалектах.

Діалект Чунчондо (충청도)

Характерним для даного діалекту є заміна голосних букв або закінчень у словах. До прикладу відбувається заміна таких голосних літер:

1) 에/애 → 야

Змія – 뱀 (пем) → 밤 (пям)

Втомлений – 피곤해 (пігонхе) → 피곤하 (пігонхя)

2) 야 → 여

що? – 뭐야? (моя) → 뭐여? (мойо)

нічого – 아니야 (анія) → 아니요 (анійо)

3) 요 → 유

хороший – 좋아요. (чжоайо) → 좋아유. (чжоаю)

розуміти – 알겠어요. (альгесойо) → 알겠어유. (альгесою)

Діалект Кьонсан (경상도)

Для даного діалекту притаманне скорочення речень:

뭐라고 했어? → 뭐라카노?

Також закінчення, яке притаманне сеульському діалекту «니» (ні) змінюватиметься на «나» (на)/«노» (но)/«고» (ко)/«가» (ка):

비오니? → 비오나?

진짜? → 맞나?

Діалект Канвон (강원도)

Особливістю діалекту регіону Канвон є те, що речення або змінює свою кінцівку або фразові слова повністю відрізняються від сеульського діалекту:

맛있어요. → 맛있사. – заміна закінчення;

많아요. → 개락이래요. – повна заміна слова.

Діалект Чолла (전라도)

Діалект регіону Чолла має особливості, які зазвичай не притаманні іншим регіонам.

1) окрім тих, що змінені з сеульського діалекту даний діалект містить багато своїх вигуків.

- Як наприклад вигук, який означає здивування, переляк і не має дослівного перекладу: 어머! → 오메!
- Коли комусь щось дають, передають до рук, використовують фразу «아나» (ана) що не має дослівного перекладу, але є наближеним відповідником до українського «тримай».
- 아따 (атта) – це вигук, який теж не має перекладу і навіть відповідника в українській мові і використовується, коли людина чимось засмутилась або не задоволена.

2) Цікавим є те що не дивлячись на зміни в останньому слові речення до нього ще завжди додається «잉» (ін), «부러» (буро) або «재» (чже):

- 그렇습니다 → 그라쥬잉 (саме це закінчення вживається найчастіше).

3) Дуже незрозумілим для багатьох корейців, які не володіють діалектом Чолла, є те, що вони часто використовують слово 거시기, що використовується для позначення людини чи предмета, якщо поспіхом, при розмові важко вимовити його назву, або ж сама назва чи ім'я було забуте.

Діалект Чеджу (제주도)

Діалект острова Чеджу дуже відрізняється від сеульського і найбільше на цьому діалекті спілкується старше покоління, а молодь переходить на сеульський, тому діалект острова вважається зникаючим.

Також цікаво, що на діалекті Чеджу спілкуються деякі корінні корейці, які проживають в Японії в Осаці, які під час придушення повстання на острові тікали туди.

Для кращого наочного розуміння відмінностей в діалектах Південної Кореї, наведені нижче приклади того, як різняться сеульський, пусанський, діалект Чеджу та діалект Чолла:

Таблиця 2.1. Порівняння діалектів Чеджу, Чолла, сеульського та пусанського.

Сеульський діалект	Пусанський діалект	Діалект Чеджу	Діалект Чолла
밥 먹었어요?	밥 못나?	밥 먹언?	밥 먹었냐?
진짜?	진짜가?	기?	진짜로야?
뭐해?	뭐하노?	뭐하멘?	뭇허냐?
재 누구야?	쟈 누구?	짜 이누게?	쟈 누구대?
왔어?	어 왔나?	완?	어영 왔냐?
아 힘들어	아따 되다	아 버치다	오메 된그

Продовження табл. 2.1

너 왜그러니?	니 왜그라노?	무사경하멘?	어째그까잉?
그 친구가 그 친구니?	가가 가가?	가이가 가이?	짜가 즈번에 가여?
어떡하지?	우짜노?	어떻하카?	오메어뜨까잉?
학교 있니?	학교가?	너 학교?	으디여? 학교여?
뭘 갈귀?	뭘 야리노 다 이깁래?	배렵나? 쌍지엔?	뭘 꼬라보냐? 나와
보고 싶어 우리 만날래?	어데고? 일루 온다	보고싶응게 뭐하멘?	으디서 뭐하고 있어 보고잡은디
답에 봐요	가재이	가크라	잉 간다잉

Висновки до Розділу 2

Отже, підводячи підсумки можемо виділити основні аспекти розділу. Діалекти корейської мови, за історичними мірками, почали вивчатись відносно нещодавно. Серед найвідоміших діалектологів, які дослідили діалекти можемо виділити: Кім Бьон Дже (김변제), Хон Гі Мун (혼기문), Чхве Хьон Бе (최현배), Лі Гик Но (이극너), Пан Джон Хьон (반전현), Кім Йон Хван(김영환), Рі Гик Ро (리극로) та японський діалектолог Сінпей Огура. Корейська мова дуже різностороння мова та має багато різних діалектів, з яких шість є основними, а саме:

1. Північно-східний діалект (동북방언);
2. Північно-західний діалект (서북방언);

3. Центральний діалект (중부방언);
4. Південно-східний діалект (동남방언);
5. Південно-західний діалект (서남방언);
6. Діалект Чечжу (제주방언).

Також нам вдалося вияснити, що північно-східний та північно-західний діалекти, а до них належать Хамгьонський та Пхьонанський діалекти відповідно всі вони належать КНДР, а її державна мова, яка є загальноприйнятою у всіх її регіонах є пхеньянським діалектом і має державну назву 문화어, тобто «Культурна мова».

Центральний, південно-східний, південно-західний та діалект Чеджу належать Республіці Корея. Ці діалекти включають в себе діалекти Кьонгі, Кьонсан, Чолла та Чеджу. В Південній Кореї загальноприйнятою мовою, якою спілкуються на державному рівні є сеульський діалект.

Дослідивши матеріали з історії корейської мови ми дізналися, що в державній мові КНДР та Республіки Корея багато слів, які відрізняються один від одного по тій причині, що лідер Північної Кореї Кім Ир Сон (김일성) в 1966 році вирішив прибрати запозичені з англійської мови слова, яких зараз так багато в мові Південної Кореї.

Дослідивши діалекти корейської мови нам вдалося чіткіше зрозуміти різницю між діалектами північної та південної частин півострова, що надалі допоможе краще орієнтуватись у їх особливостях та відмінностях.

ВИСНОВКИ

Виконавши дану курсову роботу можемо дати відповіді на поставлені раніше завдання:

- 1) В першому розділі першого пункту теоретичної частини даної курсової роботи ми дослідили історію виникнення діалектології як науки, спочатку вона була піддисципліною науки соціолінгвістики і не вважалася окремою наукою, але згодом, після визначення її як окремої ми визначили, що її основоположником був Георг Венкер, німецький діалектолог, який вперше опублікував найперший лінгвістичний атлас Німеччини. Згодом Жюль Жильєрон, швейцарський діалектолог, який дав початок французькій діалектології і випустив роботу під назвою «Фонетичний атлас Вале», а пізніше з іншим лінгвістом Е. Едмоном видали «Лінгвістичний атлас Франції». Потім по всьому світу почали створювати лінгвістичні атласи англійської мови, японської мови, китайської, української та інших. Найбільший вклад в розвиток української діалектології зробили такі лінгвісти: І. Срезневський, І. Вагилевич, І. Верхратський, І. Свенціцький, І. Панькевич, М. Максимович, В. Камінський, Я. Головацький, О. Потебня, І. Зілінський, В. Ганцов, Ф. Жилка, К. Михальчук та багато інших. Дослідивши це питання ми розглянули перше поставлене завдання;
- 2) В другому пункті першого теоретичного розділу ми дали відповідь на друге поставлене завдання. Ми дали визначення загальному поняттю діалекту - це різновид певної мови, що разом із літературним становить національну мову; засіб спілкування між представниками однієї територіальної чи соціальної групи» (Железняк М. Г. & Масенко Л. Т., 2007), говірок - це певні особливості мови, які дуже часто бувають властиві лише одному або декільком населеним пунктам, утворюючи собою окреме місцеве явище в загальній системі мови народу (Жилко, Ф. Т., 1955), говору - це окреслено територіально утворення діалектів, для якого характерна сукупність певних

діалектних ознак. (Бевзенко С.П., 1980) та інших дотичних до них понять. Ми визначили, що діалектизми бувають фонетичні, граматичні та лексичні. Останні в свою чергу поділяються на власне лексичні, етнографічні та семантичні діалектизми. Також в даному розділі на прикладі ми визначили відмінності в діалектичних словах української мови;

3) в другому розділі курсової роботи нам вдалося визначити загальноприйнятту класифікацію діалектів корейської мови:

1. Північно-східний діалект (동북방언);
2. Північно-західний діалект (서북방언);
3. Центральний діалект (중부방언);
4. Південно-східний діалект (동남방언);
5. Південно-західний діалект (서남방언);
6. Діалект Чечжу (제주방언). (김영환, 2013)

Нам вдалося визначити, що два з них, а саме північно-східний діалект та північно-західний належать діалектології КНДР, а центральний, південно-східний, південно-західний діалекти та діалект Чеджу належать Республіці Корея. Також маємо одну з найвідоміших класифікацій японського діалектолога-лінгвіста Сінпея Огури:

1. Діалект Кьонсан (경상도 방언): Південний Кьонсан (경상남도), Північний Кьонсан (경상북도);
2. Діалект Чолладо (전라도 방언): Південна Чолла (전라남도), Північна Чолла (전라북도);
3. Діалект Хамгьон (함경도 방언): Південний Хамгьон (함경남도), Північний Хамгьон (함경북도);
4. Діалект Пхьонан (평안도 방언): Хванхе (황해도방언지방), Південний Пхьонан (평안남도), Північний Пхьонан (평안북도);

5. Діалект Кьонгі (경기도 방언): Південний Чхунчхон (충청남도), Північний Чхунчхон (충청북도), Кьонгі (경기도방언지방), Канвон (강원도방언지방);

6. Діалект Чеджу (제주도 방언) : острів Чеджу (제주도). (최명옥, 1998)

4) Четвертим завданням, дослідивши, ми визначили ареали поширення діалектів корейської мови, які наведені нижче:

1. Північно-східний діалект: Південний Хамгьон, Північний Хамгьон;
2. Північно-західний діалект: Хванхе, Південний Пхьонан, Північний Пхьонан;
3. Центральний діалект: Південний Чхунчхон, Північний Чхунчхон, Кьонгі, Канвон;
4. Південно-Східний діалект: Південний Кьонсан, Північний Кьонсан;
5. Південно-західний діалект: Південна Чолла, Північна Чолла;
6. Діалект Чеджу: острів Чеджу.

5) Останнім поставленим завданням було визначення відмінностей діалектів від літературної корейської мови корейських держав, яке ми виконали останньому розділі даної курсової роботи. Ми визначили, що граматики, фонетика, лексика та морфологія значно відрізняються як між діалектами КНДР і Республіки Корея так і між діалектами Південної Кореї. Всі ці відмінності зумовлені різними чинниками, такими як вплив культур різних країн, минула колонізація та підтримка корейського півострова різних держав. Загальноприйнятою мовою Північної Кореї вважається діалект Пхеньяну, а Південної Кореї діалект Сеулу, на цих діалектах друкуються наукові видання, книги, викладається в школі тощо.

Проведені дослідження даної курсової роботи допоможуть в майбутньому при перекладі з корейської мови та допоможуть краще орієнтуватися в специфіці мови, діалектів та культури.

АНОТАЦІЯ

연구 주제는 한국어 방언의 특성이다. 연구 주제는 한국어 방언의 어휘적 특징이다. 본 연구의 목적은 우리말의 방언과 방언의 개념, 방언의 분류, 방언의 언어적 특징과 방언의 차이점을 정의하는 것이다. 한국의 방언과 방언 분야를 연구할 때 한반도의 북부와 남부의 방언을 모두 고려했는데, 이는 두 공화국 모두에서 국어가 국가적으로 중요하기 때문이다. 동북방언, 서북방언, 중부방언, 동남방언, 서남방언, 제주도방언지방과 이 작품에서는 그런 사투리들과 친해질 수 있다

한국어 방언을 공부하는 것의 중요성은 그것이 언어의 중요한 부분일 뿐만 아니라 한민족이 겪어야 했던 역사적, 문화적 과거를 반영한다는 사실로 귀결된다. 이 연구 자료를 숙지하면 다른 지역의 언어와 그 발전에 대해 더 잘 이해할 수 있다. 이 연구는 언어 구조와 고대부터 현재까지의 진화를 연구하는 데 도움이 될 것이다. 한국어 방언을 공부하면 한국어, 한국어의 역사, 다양성 및 문화적 중요성을 더 잘 이해하는 데 도움이 된다. 방언을 이해하면 언어학자는 한국어 학습을 위한 더 나은 계획을 세울 수 있고 문헌학자와 번역가는 의사소통하거나 번역할 때 다른 방언의 예외와 뉘앙스를 이해할 수 있다. 일반적으로 이렇게 하면 한국어, 그 기원 및 문화에 대해 더 많은 새로운 지식을 얻을 수 있다.

이 연구에서, 과제는 해결되었다: "방언"의 일반적인 개념의 정의; "동사", "부사", 그리고 모든 관련 개념; 한국어 방언의 분류; 한국어 방언의 분포 지역의 결정; 한국어 방언과 한국어의 문학적 한국어의 차이를 포함하다.

조치는 한국어의 방언을 연구하면서 한반도 북부와 남부 방언의 차이점을 더 잘 이해할 수 있었고, 이는 앞으로 그들의 특징과 차이점을 더 잘 탐색하는 데 도움이 될 것이다.

키워드: 방언, 방언 영역, 번역, 언어, 연구

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П. & Сухомлинов О. *Соціолінгвістика: навчальний посібник*. – Донецьк: ТОВ «Юго-Восток Лтд», 2007.
- Бевзенко С.П. (1980). *Діалектологія*. Київ: “Вища школа”.
- Железняк М. Г. & Масенко Л. Т. (2007). *Діалект*. // Енциклопедія Сучасної України. Відновлено з <https://esu.com.ua/article-24450>
- Жилко, Ф. Т. (1955) *Нариси з діалектології української мови: посібник для факультетів мови й літератури педагогічних інститутів*. – Київ: Рад. шк..
- Жовтобрюх М. А. *Проблеми взаємодії української літературної мови і територіальних діалектів // Мовознавство*. — 1973. — № 1.
- Кобилянський Б. В. *Діалект і літературна мова*. — К., 1960.
- Матвіяс І.Г. (1990). *Українська мова і її говори*.-Київ.
- Матвіяс І.Г. (2000). *Засади української діалектології // Мовознавство*. – №1.
- Мойсієнко В. *Історична діалектологія української мови. Північне (поліське) наріччя: підручник / Віктор Мойсієнко*. — К. : ВЦ «Академія», 2016.
- Москаленко А. А. (1962). *Нарис історії української діалектології (радянський період): учбовий посібник*.-Одеса.
- Пономаренко Л. (2014). *Діалектизми, приклади діалектизмів. Фонофонд*. Відновлено з <https://fonofond.org.ua/pryklady-dialektyzmiv>
- Сердега Р. Л. *Українська діалектологія : навчальний посібник / Р. Л. Сердега, А. А. Сагаровський*. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011.
- Академічний тлумачний словник (1970—1980)* Відновлено з <http://sum.in.ua/s/izoghlosa>
- Boberg С., Nerbonne J. & Watt D. (Eds). (2017). *The Handbook of Dialectology*.
- Chambers. J.K. & Trudgill. P. (1980) *Dialectology*. Cambridge: Cambridge University Press
- Davis, A. L. (1969). *A Compilation of the Work Sheets of the Linguistic Atlas of the United States and Canada and Associated Projects*.
- Lee S (2015) *A Sketch of Language History in the Korean Peninsula*. PLoS ONE 10.
- McDavid, R. I., Dieth, E., & Orton, H. (1953). *A Questionnaire for a Linguistic Atlas of England*.
- Rosen N. (2019). *Dialect maps*. Retrived from <https://www.sciencedirect.com/topics/social-sciences/dialectology>

Shinpei Ogura. (1940) «*The outline of the Korean dialects*». *Memoirs of the Research Department of the Tōyō Bunko*. 12.

Sohn Min-ho. (1999). *The Korean Language*. Cambridge: Cambridge University Press

김영환. (2013). *조선어방언학*. 경기도 파주시: 대학사.

최명옥(1998). *국어의 방언 구획*. 서울대학교: 국어국문학과.